

N:o 128.

Af Herr E. Key: Om indragning af förslagsanslaget till teknisk-ekonomisk beskrifning öfver Statens jernvägsbyggnader.

Redan vid 1868 års riksdag, under diskussionen rörande sammanslagning af Jernvägs-trafik- och byggnadsstyrelserna, anhöll jag om upplysning af dåvarande civilministern angående användandet af det fem år förut eller år 1863 beviljade förslagsanslag af 10,000 R:dr till utarbetande och utgifning af en teknisk-ekonomisk beskrifning öfver de för statens räkning utförda jernvägsbyggnader.

Härpå lemnade civilministern det svar: »att ritningarne och plancherne till detta arbete äro utarbetade och i det närmaste fullt färdiga, hvaremot texten ännu håller på att bearbetas». Medgifvande »att utgifningen af detta arbete blifvit något fördröjdt», uttryckte likväl civilministern den förhoppning »att detta dyrbara verk snart skall kunna utgifvas och blifva i bokhandeln tillgängligt».

Sedan dess hafva trenne år förflutit.

Som nu denna väntan började förefalla nog lång, upptog jag saken ånyo vid förledet års riksdag, och väckte fråga först i Stats-Utskottet om indragning af berörda förslagsanslag, hvilket från ursprungligen beviljade 10,000 R:dr vuxit till en utgift af 52,370 R:dr, reserverade mig tillsammans med Herr Liss Olof Larsson mot utgången derstädes, samt upptog frågan ånyo i Kammaren med yrkande om afslag å Utskottets hemställan: »att Riksdagen väl må lemna sitt bifall till Kongl. Maj:ts nådiga framställning att kostnaden för ifrågavarande verks fortsättande i hvad anses nordvestra, norra och östra stambanorna jemte sammanbindnings-banan genom Stockholm må utgå af jernvägsbyggnadsmedlen, äfvensom att den vid försäljningen af detta verk uppkommande behållning må användas till återbetalning af hvad å det i Riksgäldskontoret anvisade förslagsanslag blifvit lyftadt; men att Riksdagen vid

meddelandet af detta bifall måtte i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t behagade förordna, att arbetet skall fortsättas efter en mindre kostsam plan än hittills, så att beskrifningen öfver de tekniska och ekonomiska detaljerna af de utförda stambane-arbetena må utgöra hufvudsak och plancher endast då bifogas beskrifningen, när sådana äro nödvändiga för att åskådliggöra de uti beskrifningen förekommande uppgifter».

Detta yrkande bifölls, och rent afslag blef Kammarens beslut med 116 röster mot 57. Som emellertid Första Kammaren bifallit Utskottets hemställan, egde gemensam votering rum, vid hvilken Andra Kammarens beslut om afslag gjorde sig gällande med 149 nej mot 135 ja.

Nu skulle man väl förmodat att striden var utkämpad och sagde anslag indraget? Att man häri misstog sig, visade sig likväl när fråga förekom i Stats-Utskottet om Riksgälds-kontorets reglemente, i hvars 11 § ifrågavarande förslagsanslag fortfarande var intaget.

Följde så ny strid, nytt nederlag i Stats-Utskottet, samt ny reservation af Herr Carl Ifvarsson och mig, hvarjemte jag i Kammaren framlade en historik öfver detta sista skede af frågan, ur hvilken jag här tillåter mig göra en resumé.

Efter att hafva erinrat om de olika beslut, hvari de båda Kamrarne stadnat, och att denna meningsskiljaktighet måste slitas genom gemensam votering, vid hvilken Andra Kammarens åsigt, att det begärda anslaget för nämnda ändamål, 50,000 R:dr, ej skulle af Riksdagen beviljas, blef segrande, hemställde jag om icke litet hvar lefvat i den glada förhoppning att något anslag till detta karteverk ej vidare skulle ifrågakomma, och omtalade den förvåning, med hvilken jag återfann, då Riksgälds-kontorets reglemente förekom till behandling i Utskottet, alldeles samma stadgande som förut rörande nämnda karteverk. Jag sade då i Utskottet: »detta måste vara ett förbiseende, ty Riksdagen har ju beslutat, att icke lemna några penningar till karteverket, och då bör väl den paragraf i Riksgälds-kontorets reglemente, som handlar om utbetalningar till detsamma borttagas?» »Nej visst icke», svarade man, »paragrafen får lof att stå kvar, ty Kongl. Maj:t har ju proponerat, att få ett anslag till karteverket, 50,000 R:dr, som skulle *utgå af jernvägs-byggnadsmedlen*, och det är *denna* hemställan, icke någon annan, som blifvit af Riksdagen afslagen, men sjelfva det gamla förslagsanslaget det fortfar naturligtvis alltjemnt, ända till dess att det blifvit formligen indraget. Dessutom gällde den gemensamma voteringen beskrifning öfver nordvestra, norra och östra stambanorna samt sammanbindningsbanan, de

de vestra och södra stambanorna talade man aldrig om». Att emellertid andemeningen med Riksdagens beslut var att intet anslag skulle till det tekniskt-ekonomiska karteverket för nästa statsregleringsperiod utgå, och att hufvudsaken icke var om några medel skulle få tagas af jernvägsbyggnadskassan eller på annat håll, utan att frågan gällde: får Regeringen använda för sagde ändamål 50,000 R:dr eller får den icke använda några penningar? Detta torde ingen kunna förneka, om också, genom vägande af hvarje ord på guldvigt eller rättare sagdt genom en hårddragen advokatyr, hvars bästa försvar är Riksdagens tolfte timma, Stats-Utskottets majoritet kunnat komma till en mot Riksdagens verkliga mening stridande åsigt.

Då emellertid, oaktadt alla dessa påstötningar, ännu alltjemnt efter åtta år, icke något enda häfte af denna tekniskt-ekonomiska beskrifning blifvit synligt, och då dertill kommer att förlidet års statsrevisorer i sin berättelse pag. 108 yttrat:

»Beträffande den på statsverkets bekostnad under utgifning varande tekniskt-ekonomiska beskrifning öfver Statens jernvägsbyggnader, så, enär detta verk, för att ega något värde, bör i detalj noggrannt angifva kostnaden för nämnda byggnader; men enligt hvad i nästföregående paragraf blifvit anfördt, sådant svårligen torde vara att emotse, utan beskrifningens ekonomiska uppgifter i mer eller mindre mån måste bli fingerade, hvarigenom ändamålet med denna beskrifning i väsendtlig grad förfelas, anse Revisorerna sig böra å detta förhållande fästa Riksdagens uppmärksamhet»;

samt Jernvägsbyggnadsstyrelsens under försök till vederläggning (pag. 391) efter min uppfattning endast helt svagt och långt ifrån nöjaktigt kunnat besvara Revisorernas grava, men välgrundade anmärkning, så får jag härmed värdsamt föreslå,

att nuvarande, år 1863 beviljade, förslagsanslag till teknisk-ekonomisk beskrifning öfver Statens jernvägsbyggnader må tillsvidare af Riksdagen indragas.

Jag anhåller om remiss till Stats-Utskottet.

E. Key.